

Vicei Károly

KAMASZ NAP

Kaziéknál az elmúlt éjjel is bevették az ablakot, mintegy menetrendszerűen, amint az már cirka kéthavonként történni szokott. A ház egyetlen fűthető szobájának behajtott fehér spalettája akasztotta meg az üvegtáblákat bezúzó fél téglát. Barátomat már megint utolérte a Balázs lányok bosszúja a vélt hűtlenkedésért, de az ablaktörés figyelmeztetés is lehet, előlegezett megtorlás jövőendő félrelépésekért. Most is csupán előlegről lehet szó, mert a kapukilincsre dunsztgumizott cetlin ez áll: "Gyere a barakkba!"

Üzenet nélkül se keresném másutt Kázmért, csakis a barakkban. Ahol Juliskát látod, ott Kázmért is megleled a közelben, évődünk gyakran a haver számlájára, de ez fordítva is igaz. Egy nyári késő esti órán Garaba Piroska kezét szorongatva Kazi nem kelhetett át a belvárosi parkon anélkül, hogy Juliska ne termelt volna ott egy bokorból, hogy megcibálja és le- "fehér kurvázza" az alkalmilag felcsípett csajt, a fiú pedig körmök és fogak fájdalmas pecsétjét viselte heteken át.

Megyek a faházba. Kívüle nincs semmi más az internátussal szemközti udvarban, csak söprűkóró meg bontási téglarakások. Kőműveseknek eszkábálhatták pár éve az ideiglenes lakot, de valahogy megfeledkeztek az építkezésről. Amikor ősz végén az öreg Balázsék - gyermeki becézés szerint Jani, az anya és Medve, az apa - válásra adták fejüket, s utoljára alaposan lecigányozták egymást, a család női tagjai kirajzottak udvarmélyi egyszobás nyomorukból, s birtokba vették a faházikót.

A februári napfényes vasárnap reggel kemény fagyából konyhamelegbe, sült krumpli illatába nyitok be. Kazi villát nyom kezembe: "Egyél, koma! Van némi borunk is." Ő ma itt ébredt Juliska ágyában. Ablaka pusztulásáról már értesült a középső nővér, Hajni gyónásából, aki csak nemrég érkezhett haza, földön heverő matracán dunyha alá bújt, olykor-olykor félelmetes rekedtséggel felkacag, s fenyegetőzve eszközszik, hogy egyetlen hűgocskájából senki se

csinálhat kurvát. "Azt a tizenhat éves lányt nem csak a törvény védi!" – illeszti ujjait fojtogatóra. Még szép Hajnitól, hogy Juliskát kirekesztené a pillangók vonulásából, a közfürdő büféjében délbe gyülekező Kerti Mária, Piculinka, Gegás Ica meg a hasonlók társaságából, mely társaság délután felkerekedvén a Halászcárdában tart stációt, onnan a Hajduska vendéglőbe szállingózik át, hogy végül a vasút menti Boros kocsmában kössön ki. Itt már Tripe vár a hölgyekre (át kell aludnia a nappalt, hogy mindig ilyen friss és mosolygós), ez a levitézlett segéd-táncosnő, a leánybörze avatott dirigenseként ő határozza meg az ülésrendet, kerít és boronál. Hajni a legkeserűbb portéka Tripe csemegekirakatában, jusson neki akár egy székvárosi tanfelügyelő, akár egy rádióriporter vagy egy helyi sültparaszt. "Szolgálati idejében" sohasem engedi magához Juliska hűgát. Kazit meg engem barátjának tekint. ("Most mondd, illik, hogy két barát megizélje egymást?" - kérdezte szüztelenítésem órájában, két évvel ezelőtt, Kaziéknál. Már akkor is rekedt és hivatásos volt.)

A sült krumpli után kortyintok a borból, rápippantok egy finom cigarettire, majd Kázmérral kikísértetem magam, hogy mondhassam, amiért jöttem.

– Estére cselezd ki Juliskát. Csibe megszervezi nekünk a harangozó lányát. Anyám háromkor lelép a Gurman konyhájáról, így nálad jövünk össze. Most rohanok, mert Csibéék jönnek hozzám szemet hordani.

– Ma még fogadlak benneteket, de aztán ne gyertek, míg nem szólok. Egy pár napra hazaugrik a muter Németből.

Nem muter, "anyácska", javítanám ki, ha ezzel nem lepleződnék le, hogy beleolvastam Kazi kezembe akadt naplójába. Anyácska ellenőrizni jön egy szál, félárva fiacskáját, számonkérni a megkezdett egyetem első vizsgáit.

Kázmér nem látszik lelkesedni értünk. Ő már ilyen. "Betolakodtatok, elszívjátok a levegőt előlem, ki se lehet dobní benneteket" – dohog néha. De azért beenged. Szeretek menni hozzá. Sok könyve van. Nála olvastam mostanában Dérytől A kéthangú kiáltást meg Prevert verseit. "Tehén, kicsi tehénke, egyszer majd elvezetnek a bikához ...", így valahogy szól egy-két sora. Nemrég Egér Misával felszedtünk két becsei nőt, tánc után, éjjel a vasútállomáson. Nem tudtuk hova vinni őket, mentünk hát Kázmérhoz. A házban senki. A kulcs a félfa szegén, így az udvarba könnyen bejutottunk, az előszoba nyitva volt, ott baltával kifeszítettük a fürdőszobaajtót, melyen túl az utcai szobába léphettünk, Misa aztán elég hamar odébbállt, s amikor Kazi előkerült, semmi kifogása nem volt az ellen, hogy egy idegen lányt talál ágyában.

Két tonna szén vár otthon a ház előtt, meg talán Csibe. A Széna téren Janiba botlok, ebbe a szürkésfekete töpörödött cigányasszonyba, aki a resti felől jövet nyikorgatja viharvert gye-rekkocsiját, melyben a másnapi ócskapiacra gyűlik az "áru". Lehetetlen, hogy ne vegyen észre, most is előre köszön: "Jó napot, Kálóczi úr! Hogy van?" Zavar ez a figyelmesség. Elvált férjura, Medve, az öreg Balázs korántsem ilyen alázatos, az ő szájából az urazás előkelően hangzik, amennyire előkelő az ő ténykedése is, amiből él. Könnyekkel foglalkozik. Vesz és elad. Min-

dent be tud szerezni. Neki köszönhettem a minap a Hajduska asztalánál, ahol épp most haladok el, Nietzsche Frigyes könyvét, A vidám tudományt meg egy számomra új mondást: "Pinán a királyok várat is veszettek". "Tán csak nem arra céloz, hogy ne koslassak a lányai után?" - füstölögtem magamban.

Utcám kiszögellő épületén túl látom, hogy házunk előtt toporog Csibe meg egy lány, mindketten vasárnapiasan kiöltözve. Gondolom, ezek se fognak nekem szemet hordani.

- Ehhez pötttyentetek ki? - mutatok a rakásra.

- Tudod, hogy nekem nem gond az öltözködés. Ha nem ezt a magas nyakú fekete pulcsit veszem fel, akkor húzhattam volna fehér inget magamra s hozzá a fekete csokornyakkendőt. Másom nincs, kész a leltár. A korzóhoz meg a biliárddákhóhoz ennyi is megteszi.

Egy jó óra múltán bent áll a szén az egykori disznóólban. A harangozó lánya szófogadóan öltötte magára anyám hitvány pongyoláját, és serényen töltögette a kosarakat, mi pedig rohangáltunk velük a kamráig meg vissza, s közben meg-meghúztuk a létra fokán tartott pálinkásüveget.

Ibolya, a harangozó lánya alighogy kiment a konyhába átöltözni, Csibe utána szól:

- Kész vagy?

- Már hogy lennék?

- Gyere be úgy, ahogy vagy!

Nincs felelet.

- Azt mondtam, rögtön bejössz!

Ibi megjelenik az ajtóban, mezítláb, egy halványkék kombiné van rajta.

- Ezt is vedd le, mire vársz!? - emelinti meg Csibe a kombiné alját. - Levetni ezt is. Meg emezi is.

Az alsónemük egyetlen darabja sem hullik a szőnyegre, valamennyit összemarkolva tartja maga előtt a lány, de nem mintha meztelenségét akarná vele takarni. A kiszolgáltatót testből mintha kiszökött volna a lélek, az önkívüliségnek ama pontjába menekedvén - a tér egy pontjába, centiméterekkel az orra előtt - melyre egyre sötétülő, tébolyos szemmel szegeződik, réved Ibolya tekintete.

- Menj oda Viktorhoz! - utasítja Csibe.

A felém forduló, kissé görnyedt, szokatlanul fehér testből egy viaszfigura hűvössége árad, amint holdkóros járásával közeledik hozzám. Szaporábbra váló szívverésem mind nagyobb levegők szippantására készlet, nem akarom hinni, hogy e látványt ingyen és büntetlenül megúszom, ahogy egykor kisfiúként a félreeső, üres kukoricagóróban sem úsztam meg a paráználkodást Marcellával, akit hintázása közben szabadítottam meg bugyjájától, odatoppanó anyjának legnagyobb megrökönyödésére. (Az egészben az volt a legkínosabb, hogy bűnömet még a papnál is meggyónatták velem.)

Odakintről most egy kerékpár erősödő zaja feszül halántékomnak, tán csak nem anyám

érkezett meg váratlanul, lesem, hogy nyergéből kiszállva a kapu előtt csapódik-e a cipő a talajhoz, de megkönnyebbülésemre már halkul is a kenetlen pedál csivitelése.

– Állj a szoba közepére – vezényel Csibe. – Forogj egy kicsit. Na, jól van, öltözz föl.

Ibi most kezd csak sírni, csaknem hangtalanul.

– Mit picsogsz, bántott valaki? – Csibe egészen megszelídült, hogy ilyet kérdez, nála ez már a törődésnek, a figyelmességnek a jele. Ezt Ibi is így értelmezi, egy hálás pillantást vet a haverra, s amint magára ölti kosztümkabátkáját, már mosolyogni is képes.

Nem tudom, mindez mire volt jó, de azt elismerem, hogy Csibe sokkal sikeresebb a lányoknál, mint én. Ez a csaj csak egy a sok közül, akit bármikor megvárhat a táncok végén, és már "csomagolhatja" is.

Kázmérnál vacsorázok. Két szál kolbászt emeltem le otthon a rúdról. Remélem, nem ettől olyan nyájas és vendégszerető a barátom. Azt mondja, jó fűszeres húsokat kell enni, ha kupakolásra van kilátás, attól van kondíció.

Csak úgy állva eszünk a hideg, köpadlós konyhában, az asztal már meg se teríthető rendesen, annyi rajta a mosatlan edény. Csibe alighogy belép a nőjével, tör magának a kolbászból akkorát, mint a lóé. Mindketten kabátban telepednek le a szelontra. Én nyomulok Kazi után, a fürdőszobán át az utcai meleg szobába. Barátom beretválkozik, kenceficézik, kimenni készül. Azt mondja, nem vesz részt a szórakozásunkban, inkább a barakkba megy, mielőtt azok jönnek ide. Magunkra hagy, de ne cirkuszoljunk nagyon, kiméljük meg a mutert a szomszédok beszámolójától. Félig se vakarta le a habot a képéről, amikor benyit Csibe, egyik kezével a sebtében felhúzott nadrágot tartja, a másikban női táska.

– Na, melyiktek megy? Csak nyomás, mert a csaj nem fog sokáig széttett lábakkal pihegni abban a hidegben.

Kazi nagyon elfoglaltnak látszik a tükör előtt.

Csibe kipattintja a táska zárát.

– Minek ennek zsebpénz, ha egyszer ma este velem van? – azzal kimarkolja az összes lóvét. Meg egy párjavesztett arany fülbevalót. – Vidd oda neki – nyomja kezembe a táskát.

Fürdőszoba, előszoba, konyha. Ibi az ágy és az asztal között a cipőfüző megkötéséhez hajolt le, háttal felém. Táskáját a kilincsre akasztom. Hátról átölelve belemarkolok a mellébe. Pillanatok alatt azonosítja a kezét, a tapintás stílusát, előbb mozdulatlanra merevedik, majd könyökének hirtelen szétvetésével fejt le magáról. Az ágyra döntöm, rátehenkedek, benyúlok a szoknyája alá. Egy fuldokló szívósságával ragadja meg mindkét csuklóm, körme szinte a húsomba váj. Patthelyzet néhány percig.

– Eressz el, levetkőzök – mondja, mire hagyom felkelni. De ahelyett, hogy vetkőzne, egy masszív tejesüveget kap fel az asztalról, a nyakánál fogva csatarász vele.

– Tedd le, nem bántalak.

Alig teszi le, lerántom ismét az ágyra. Micsoda ellenállás! Már az is valami, hogy a magam nadrágját kigombolhattam. Aúúú, a kezem! Vérig mélyesztette a fogát hüvelykujjamba. Fájdalmasan leválok a lányról, s ő máris az asztalon lelt súlyos cserépköcsögöt emelgeti rám. Szétmegy a fejem, ha lesújt. Könnyen megteszi, a pánik vagy a düh eszét vette. A kijáratig hátrál, onnan lódítja meg a köcsögöt, amely az ágyon túli kályhán törik darbokra. Az ajtón kint a lány után vetném magam, de akadályoz a térdig lecsúszott nadrág. Mire kijutok a szuoksötét udvarra, semmi nesz sem igazít el, merre folytassam az üldözést. Futok az utcai kapu felé. Ez jó magas és be van zárva, erre nem menekülhetett. Beszaladok szólani a fiúknak.

– Megszökött a csaj!

Értetlen pofát vágnak, de azért rohannak velem. A hosszan elnyúló udvar vége felé tartunk. Félúton megakaszt a laposban meggyült, fagytól vastagon bebőrözött hólé meg talajvíz, itt sem érdemes kutatni. Gyufánk fénye nem hatol el az udvar végi dróthálóig. Két oldalt magas a téglafal. Visszafordulunk. Töprengünk a rejtélyes eltűnésén. Kazi meg Csibe felmegy a padlásra szétnézni. Észbe kapok, hogy a padlásfeljáró meg az előszoba között van még egy nyitott ajtó, mely a konyha alatti pincéhez szól. Pont az ajtó előtt botlok valamibe. Vaksin vizsgálatom. Húha, ez Ibolya cipője, melynek fűzőjét már miattam nem köthette meg. A kitért ajtón belül koromsötét, felólem ott kuporoghat a lépcsőn a lány, semmit se látni. Ideérkeznek a haverok, gyufa sercen. Te jó ég! Ebben a pincében nyakig ér a víz. Dermedten fűr-késszük a felszínt, mely mindenütt sima, csak a sarkok maradnak felderítetlen homályban. Meg a víz zavaros mélye. A legfélelmetesebb feltételezést hessegetve, ki se mondva szólal meg Kázmér.

– Úgy látszik, másfelé szökött.

Csibét a következő héten bevonultatták katonának, nem volt mese, betöltötte huszadik évét, és nem járt iskolába.

Akkoriban napról napra reszkető kézzel lapoztam át az újságot, netán egy ismerős fényképét találok benne, akinek eltűnését jelenti a hír, s akiről legalább hárman tudjuk, hogy ez idő szerint bizonyára vízihulla.

Kázmér két hónap múltán hív meg magához, jócskán ittragadt az anyja Németből, de már visszatért. Segítenem kell felásni a hátsó udvart. A talajvíz szépen visszahúzódott, szikkad már a föld. A végszomszéd kerítésénél kezdjük az ásást. A drótháló másik felén is ásoogat a gazda, az öreg és kopasz, vastagnyakú nyugdíjas asztalos.

– Ugye szomszéd – fordul Kázmérhoz – már régen mondani szerettem volna... Egy este, úgy a tél vége felé épp a műhelyből indultam föl a lakásba, amikor odacsöppent egy leányka. Egyik lábáról hiányzott a cipő. Nagyon be volt tojva, mint akit üldöznek. Kért, hogy engedném ki az utcára. Hogy miért volt neki olyan sietős idejönni, aztán meg elmenni? Ki tudja, honnan jött? Olyan alacsonyak ebben a laposban a kerítések.